

NECESITATEA CONSTITUIRII UNEI NOI REZERVAȚII FORESTIERE DE PROTECȚIE (R.F.P.) CU FAG ORNAMENTAL DE PĂLTINOASA (*FAGUS S. MOLDAVICA* ssp. nov.)

Vasile Pașcovici
Cercetător științific

1. Scurt istoric

Încă cu mulți ani în urmă, a existat în țara noastră o preocupare specială pentru protecția naturii și a mediului înconjurător, rezultatul fiind constituirea unor rezervații naturale foarte importante, de diverse forme și categorii (parcuri naționale, rezervații botanice, rezervații naturale forestiere, monumente ale naturii ș.a.).

De asemenea, printre primii care au abordat problema conservării și protecției pusă sub scutul legii, a anumitor rezervații naturale, rezervații floristice, rezervații ale monumentelor naturii a fost renumitul silvicultor PETRE ANTONESCU (1887). Acesta, la primul congres internațional de la Viena (1907) a subliniat importanța și necesitatea adoptării actelor legislative pentru protecția naturii, acte fără de care, afirma acesta, "nu s-ar putea concepe succesul practic și durabil al rezervațiilor naturale".

Continuitatea acestor preocupări a fost asigurată și de alți pasionați pentru natură, ca Al. Borza (1924, 1928), P. Antonescu (1925), E. Racoviță (1934), I. Popescu-Zeletin (1954), M. Bleahu, (1978), C. Chiriță (1981), V. Badea et al. (1981), ș.a. Contribuțiile lor s-au grupat în jurul problemei de funcționare și de delimitare, cât și de constituire a zonelor funcționale ale pădurilor din grupa I-a de protecție din țara noastră (grupă în care se includ și rezervațiile naturale forestiere, parcurile naționale și toate celelalte forme și categorii de protecție a naturii). Contribuțiile, în acest domeniu, s-au publicat în Revista Pădurilor (1985-1989) și în alte publicații speciale. Ei au arătat că ne se poate realiza conservarea patrimoniului forestier natural decât dacă se ține seama de gradul de dezvoltare și de condițiile sociale. Între altele, în etapa actuală a impactului uman asupra naturii, activitatea consacrată protecției naturii nu poate fi restrânsă la obiective izolate și de suprafață infimă. Din contra, realizarea acestor obiective este posibilă numai în cadrul anumitor biotopuri naturale întinse (care cuprind flora și fauna de valoare seminologică și ecologică deosebită), situate pe suprafețe suficient de întinse și constând din comunități de viață caracteristice. În acest scop, s-a desprins conceptul de „ecosistem de protecție a fondului genetic (genofondul forestier)” al unor specii valoroase ale fondului forestier din țara noastră.

În ceea ce privește nomenclatura sistematică consacrată obiectivelor de protecție a naturii, aceasta se reflectă, în mod evident, în lucrările lui Al. Borza (1924, 1929; 1943) și ale lui E. Racoviță (1934), care se aseamănă foarte mult cu aceea a lui E. Bourdelle și completată la zi de prof. M. Pavan (1973, 1980, 1981).

Aspectul legislativ al conceptului funcțional al pădurilor de protecție a fost progresiv concretizat. S-au adoptat mai întâi legi generale privitoare la protecția naturii (1930), apoi cele în raport cu pădurile de producție și de protecție (1925); după cel de-al doilea război mondial, s-a elaborat un sistem de delimitare a zonelor de pădure amenajată cu caracter funcțional al pădurilor, elaborat pe cele două grupe de pădure: păduri din grupa I-a de protecție și păduri din grupa II-a de producție și de protecție (I. Popescu-Zeletin, 1974) și, de asemenea, legea nr. 3/1973.

Actualmente, după revoluția din 1989, întreaga legislație forestieră, și cea de protecție a naturii și a mediului ambiant este în curs de modificare. În ultimul rând, pentru ilustrarea acestor informații cu caracter general, înainte de a prezenta "Rezervația Păltinoasa", expunem succint situația generală a rezervațiilor naturale, a pădurilor și parcurilor naționale, inclusiv a pădurilor din grupa I-a, existentă la data actuală în țara noastră" (situație prelucrată după C. Chiriță et al., 1981):

1. Fondul forestier al statului (ha).....	6.316.000
2. Păduri grupa I-a de protecție a apelor (ha)	510.000
procente	8,1
3. Păduri de protecție a solului (ha)	510.000
% în raport cu 1	8,1
4. Păduri de interes social (ha)	168.000
% în raport cu 1	2,6
5. Păduri monumente ale naturii și rezervații naturale (ha)	144.000
% în raport cu 1	2,3

Pe plan internațional, în Buletinul de informare CEDIP (International Park Documentation Center) Nr. III/1991, în lume sunt menționate peste 45.000 de Parcuri Naționale și Rezervații integrale, existente pe întreaga Terra (cuprinzând peste șase milioane km², respectiv 3 % conf. Convenției de la Bali din 1982), din care, pentru țara noastră, sunt nominalizate zece rezervații naturale și Parcuri Naționale: Băleia - N.R., Bucegi - N.R., Cetățile Ponorului / Izv. Galbeni - N.R., Cheia Turzii - N.R., Delta Dunării - N.R., Domogled - N.R., Pietra-Craiului - N.R., Pietrosul Mare - B.R., Retezat - N.P., Roșca/Letea - B.R. și Lacurile Sureanu și Cîndreleu - N.R.

Din datele prezentate rezultă că, pentru țara noastră, rezervațiile naturale și monumentele naturii reprezintă numai 2,3 procente față de suprafața fondului forestier, ceea ce înseamnă mult prea puțin în raport cu alte țări din lume (sau din Europa). În acest procentaj vine să se integreze aria rezervației pădurii de la Păltinoasa din U.P.V., aparținând de Ocolul silvic Gura-Humorului, județul Suceava.

2. Prezentare în *sensu lato* a rezervației naturale a pădurii Păltinoasa

Descrierea și prezentarea rezervației, privită sub diverse aspecte (peisaj natural, sol, tip de pădure, repartiție geografică, cartografie, inclusiv studiul botanic pentru *Fagus moldavica* ssp. nov) s-au efectuat anterior, într-o lucrare aparte (Pașcovici, V., 1978) (a se vedea și fig. 1). De data aceasta se prezintă *in sensu lato*, conform uzanței acestui gen de lucrări, numai datele caracteristice (6, 9, 12, 13) ale rezervației, pentru a se putea încadra în nomenclatura sistematică generală (5, 8, 11, 12, 13, 15, 16), nomenclatură care a fost sintetizată de E. Bourdelle și de prof. M. Pavan (8, 11, 12) în anul 1990 și pe care o redăm în continuare.

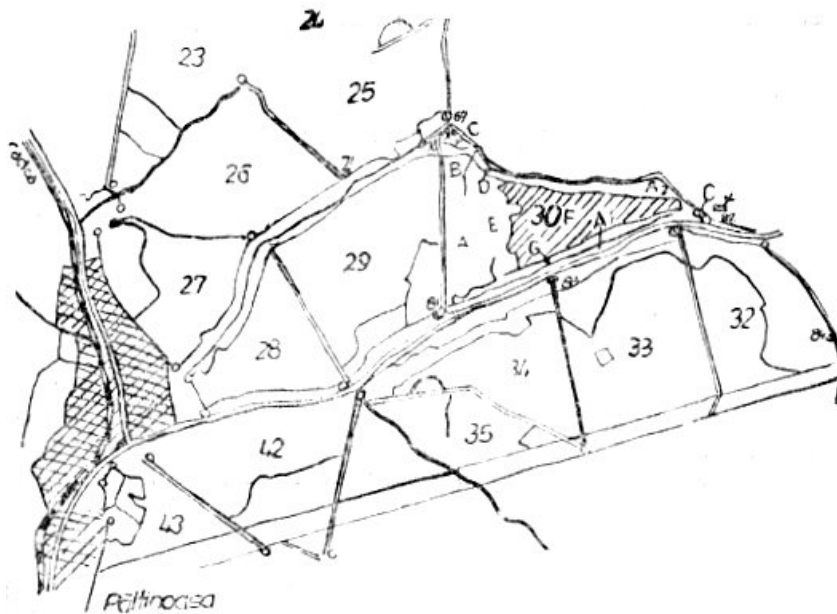

Fig. 1. Pădurea Păltinoasa din bazinul p. Bucoviciorul (U.P. V, u.a. 23 - 32, Ocolul silvic Gura Humorului cu fagul ornamental de Păltinoasa, stațiune propusă pentru protecția legii).

Nomenclatura sistematică a rezervațiilor naturale cu însemnele prescurtate (sigle), după M. Pavan, 1990

REZERVAȚII NATURALE (Divizate în două forme: 1 și 2)		
1. Rezervații naturale (divizate în 3 categ.: A, B și C)	2. Rezervații naturale particulare (speciale) divizate în două categorii: D și E	
A. Rezervații naturale orientate sau dirijate (R.N.O.)	D. Rezervații parțiale (Divizate în 5 ordine)	E. Rezervații speciale (Divizate în 4 ordine)
C. Parcuri naționale (P.N.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rezervații geologice (R. geol.) 2. Rezervații botanice (R. bot.) 3. Rezervații zoologice (R. zool.) 4. Rezervații biologice (R. biol.) 5. Rezervații antropologice (R. antropol.) 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Rezervații de locuri naturale (R.l.n.) 7. Rez. de monumente naturale (R.m.n.) 8. Rez. forestiere de protecție (R.F.P.) 9. Rezervații populate de animale și vegetale (R.p.a.v.)

3. Prezentarea detaliată, *in sesso lato* a rezervației

România / Județul SUCEAVA /Unitatea de Producție Forestieră U.P. V. „Păltinoasa”, unitățile amenajistice 25; 26; 27; 28; 29; 30; 31; 32; 33; 34; 35; 42; 43 (vezi fig. 2) / Denumirea rezervației: Rezervație naturală forestieră de protecție Păltinoasa cu *Fagus Moldavica* ssp. nov. (R.F.P.) / Comuna: Păltinoasa-Ilișești / Suprafața: cca 1000 ha / Altitudinea: 500-600 m / Caracterizarea peisajului: ... pădure; ... importanță forestieră și științifică; ... importanță botanică (păstrarea genofondului forestier valoros) / ... importanță zoologică / Vegetația forestieră: tipul de pădure: brădeto-făget de productivitate superioară /

Speciile principale ale arborilor care formează asociația de ansamblu: *Fagus sylvatica* L., (care în proporție de 50(60) % *Fagus* s. f. *leucodermis* ; *Fagus* ssp. *Moldavica* Pațcovici, 1987 (vezi fig. 2); *Abies alba* Mill., în proporție de 20(30) % / Diseminat se mai întâlnesc speciile: *Picea abies*, *Quercus petraea*, *Q. Robur*, *Acer pseudoplatanus*, *Tilia cordata*, *Ulmus montana*, *Fraxinus excelsior*, *Alnus glutinosa*, *Larix decidua*, *Pinus sylvestris*, *P. banksiana*, *P. strobus* ș.a. Arbuștii sunt reprezentați prin speciile: *Corylus avellana*, *Sambucus nigra*, *S. racemosa*, *Rosa canina*, *Crataegus* sp., *Sorbus* sp.; ș.a.

Fig. 2. Aspectul caracteristic al scoarței unui arbore natural de *Fagus moldavica* din pădurea Păltinoasa (Foto V.D.P., 1994).

Stratul ierbaceu este caracteristic pădurilor de amestec dintre speciile de brad, fag și molid, de ex.: *Asperula* sp., *Athyrium filix-femina*, *Dentaria* sp., *Oxalis acetosella*, *Pulmonaria* sp.. Speciile frecvent asociate: *Anemone* sp., *Euphorbia* sp., *Isopyrum* sp., *Lamium* sp., *Mercurialis perennis* și *Mycelis muralis*./

Tipul de stațiune: Ts 1/3.3.3.3, tip montan Ps de productivitate superioară, brun mare cu *Asperula* - *Dentaria* (7,8) / Arborii se dezvoltă pe un sol brun sau argilo-iluvial / Tipul de pădure: 2.2.1.1 - Abieto-fageum cu floră de mull (7) / Clima se caracterizează prin: temperatura medie anuală de la 7°C la 7,5°C, temperatura medie a lunii iulie de la 17°C la 18°C, precipitațiile medii anuale de la 700 la 800 mm/mp / Coordonatele geografice: 25° 59'00" longitudine estică și 47° 51'00" latitudine nordică, sau în caroi rectangular: LA 26, respectiv MN 26 în pădurea cu latura de 10 km - fig. 1 (10) / Fauna mai importantă: *Lepidus timidus*, *Sciurus vulgaris*, *Vulpes vulpes*, *Mustela putorius*, *Sus scrofa*, *Cervus elaphus*, *Capreolus capreolus* / Entomofauna forestieră utilă mai importantă: *Formica rufa*, *F. Pylctena*, *F. pratensis*, *Ichneumonidae* sp., *Chalcididae* sp., *Carabidae* sp., / Gestiune în prezent: pădurea "Păltinoasa" este amenajată din punct de vedere economico-forestier, se încadrează în grupa I-a de protecție a șoselei și de protecție a bazinului „Bucoviciorul”, fiind încadrată de-o parte și de alta de pădure din grupa II-a de producție și protecție. Parțial, pădurea este supusă unui turism nesupravegheat / Cartografierea pădurii (fig. 1 și fig. 2) / Ca emblemă distinctă pentru această rezervație se propune fig. 3 și 4 prezentată sub „formă de timbru” cu *Fagus moldavica* ssp. nov, alăturat de profilul unui brad, peste care să se suprapună o veveriță.

BIBLIOGRAFIE

1. BLEAHU, M., 1964: Formațiuni periglaciare în carstul Bihorului. Lucr. Inst. Speol. Racovița, 3, Buc.
2. BLEAHU, M., 1978: Omul și peștera. Deit. Sp. Tour., Buc.
3. BORZA, AL., 1924: Protecția naturii în România. Bul. Grac Cluj, 4: 1-26.
4. BORZA, AL., 1943: Documente privitoare la Retezat, Bul. Com. Mon. Nat., 11: 5-18.
5. ROURDELLE, E., 1948: Essai d'unification de la nomenclature en matière de protection de la nature. Pro Natura, Bâle, 1: 33-36.
6. CHIRITA, C., PAUNESCU, I., ROSU, C., IANCU, I., 1977: Soluri și stațiuni forestiere, II - Stațiuni forestiere. Edit. Acad. Rom., Buc., II: 150-190.
7. CHIRITA, C., DONITA, N., LUPE, I., MILESCU, I., STANESCU V., VLAD, I., 1981: Pădurile României. Edit. Acad. României, Buc., 254-270.
8. FANFANI, A., GROPALLI, R., PAVAN, M., 1977: La tutela naturalistica territoriale sotto potere pubblico in Italia, 44: 434 p.
9. PASCOVICI, V. D., 1979: Contributions au probleme de la cartographie thématique de la flore et de la faune. Publ. Ist. Ent. Univ. Pavia, Italia, (11): 1-18.
10. PASCOVICI, V. D., 1987: Fagul ornamental de Păltinoasa: *Fagus moldavica* ssp. nov. Univ. Al. I. Cuza Iași, Grăd. Bot. Iași, Stud. Biol., 3: 82-91.
11. PAVAN, M., 1973: Riserve naturali italiane: situazione e proposta di tutela dei poteri pubblici. Cool. Verde, 31: 1-76.
12. PAVAN, M., 1990: Documenti per una politica di gestione naturalistica del territorio italiano. Ist. Ent. Univ. Pavia, Italia, 1-212.
13. POPESCU-ZELENIN, I., 1954: Le cartage fonctionelle des forets. Proceedings of the World Congress of the Forestry Dehra Dun, II, 1956, Rev. Păd. 8/1956.
14. PREDĂ, V., SEGHEDEAN, G. T., BOȚCAIU, N., 1981: Tradiție și progres în ocrotirea patrimoniului național al României. Stud. și Com. de Oc. Nat., Suceava, 5: 7-35.
15. RACOVIȚĂ, E., 1934: Monumentele naturii, clasificare, norme pentru aplicarea legii, ce trebuie făcut și ce trebuie evitat. Bul. Com. Nat., 2: 1-4, 5-7.
16. RACOVIȚĂ, E., 1937: Les monuments naturels (MN). Definition, classification, normes pour l'application des lois et règlements. Contributions à l'étude des réserves naturelles et des Parcs Nationaux". Memoires de la Soc. Biogéographie, Paris, 6: 15-27.
17. CEDIP (Centro di Documentazione Internazionale Parchi): Bolletino di Informazione, III/1991, 82 p.

A PROPOSAL FOR THE DECLARATION OF NATURAL FOREST RESERVATION WITH THE ORNAMENTAL BEECH OF PALTINOASA (*FAGUS SYLVATICA MOLDAVICA* ssp. nov.)

SUMMARY

In this paper the author describes in details a new natural forest reservation with the ornamental beech of Păltinoasa (*Fagus s. moldavica*). It was described as a new subspecies in sciences by the author in another paper (1987).

The proposal for the declaration of this natural forest reservation, which will include all surface of the wooden basin of the Bucoviciorul creek, is based on the relative big area with this subspecies of beech, where there are together with another intraspecific units of *Fagus sylvatica*, the presence of this area at the interference of two vegetation levels: coniferous (fir, spruce, fir) and deciduous trees (beech, oak, ash and elm) and the landscape, cynegetic, botanical and health importance, based on the presence of the Coniferous trees.